

بررسی پیامدهای آزادی سه تن از مهره‌های شبکه حقانی در گزارش «توسعه ایرانی»

تشدید بحران یا استمرار مذاکره؟

شیراز گلزاری

خبر کوتاه‌اما بسیار مهم بود: «انس حقانی» آزادی می‌شود! خبر را رسانه‌های افغانستان با یکی از سیاستمداران دوام‌افغانستان مخابره نکرد بلکه محمد اشرف غنی، رئیس‌جمهوری افغانستان خبر را به صورت رسمی اعلام کرد. پس از اعلام خبر، طبیعتاً مردم و بسیاری از منتقدان دولت وحدت ملی افغانستان از این اقدام ارگ عصبانی شدند؛ اما ماجرا به همینجا ختم نشد، بلکه حقوقدانان افغانستان و حتی پاکستان هم نسبت به این مساله واکنش نشان دادند. شاید مخاطبان بگویند که چرا با گذشت چند روز از خبر اعلام آزادی انس حقانی و دو تن از فرماندهان میدانی شبکه تروریستی حقانی، حالا این مساله توجه همگان را جلب کرده و باید آن را تحلیل کرد؟ پاسخ به این انتقاد یا سوال را باید در دو محور ارائه کرد؛ نخست اینکه چند روز پیش خبری مبنی بر عدم آزادی اعضای حقانی منتشر شد و قرار بود تبادل آنها با دو استاد دانشگاه آمریکایی به زمان دیگری موکول شود که این موضوع دقیقاً ابهام‌هایی در مورد دلیل تعویق

و حتی انتشار خبر فریب برای هدایت افکار عمومی را به وجود می‌آورد. اما محور دوم که باعث می‌شود خبر آزادی این عناصر بیش از پیش مهم جلوه کند، پیامدهای میدانی و رد و بدل شدن گداهای سیاسی است میان طالبان و ایالات متحده است. قبل از هر چیز باید به چند پرسش پاسخ داده شود؛ ماهیت شبکه حقانی دقیقاً چیست و چه کار می‌کند؟ انس حقانی کیست و چرا آزاد شد؟ پیامدهای این آزادی چه خواهد بود؟

شبکه حقانی یا طالبان؟ شبکه تروریستی حقانی توسط «جلال‌الدین حقانی» تاسیس شد. او در زمان تشکیل شورای مجاهدین و در زمان مبارزه با شوروی یکی از مهمترین چهره‌هایی بود که علیه کمونیسم و ارتش سرخ شوروی جنگید و سرانجام در دهه ۷۰ شمسی پس از سقوط کابل توانست به کابینه مجاهدین راه پیدا کند و پست وزارت عدلیه را بر عهده گرفت. جلال‌الدین حقانی به صورت انفرادی فعالیت جریان منتسب به خود را پیش برد تا اینکه در اواسط دهه ۷۰ شمسی رسماً اعلام کرد که با طالبان «بیعت اشکار» کرده است. پس از اعلام بیعت و زمانی که طالبان بر افغانستان حکومت می‌کرد و پرچم «امارت

برخی فکر می‌کنند که حقانی و طالبان دو گروه مجزا از یکدیگر هستند، اما واقعیت این است که شبکه حقانی را باید بازوی پر قدرت عملیاتی طالبان در سر اسر افغانستان و خصوصاً مناطق شرق و جنوب افغانستان و ولایاتی مانند پکتیا، پکتیکا و خوست دانست

دارد بر اساس اعلام اداره امنیت عمومی افغانستان این تشکیلات تاحدزیدی از سوی واحد اطلاعات ارتش پاکستان (ISI) حمایت و خطه‌دهی می‌شود؛ تا جایی که پس از حمله عناصر این گروه به سفارت آمریکا در کابل در سپتامبر ۲۰۱۱، ایالات متحده نه تنها پاکستان را به حمایت از این گروه متهم کرد بلکه شبکه حقانی را در سال ۲۰۱۲ در فهرست گروه‌های تروریستی قرار داد. انس حقانی آزاد شد؛ منتظر چه تحولی باشیم؟ «انس حقانی» کوچکترین فرزند جلال‌الدین حقانی (موسس شبکه حقانی) و برادر سراج‌الدین حقانی

(رهبر فعلی شبکه حقانی) است که بر اساس اسناد در سال ۱۳۹۳ با داشت شد. داده‌هایی که طالبان منتشر کرده، تا حدودی تأیید می‌کند که انس حقانی در بحرین دستگیر شده که از او به عنوان «نفر دوم شبکه حقانی» نام می‌برند؛ چرا که او علاوه بر فعال بودن در تصمیم‌گیری‌های شبکه حقانی، بر اجماع آوری کمک‌های مالی به کشورهای زیادی (خصوصاً کشورهای منطقه و عربی) سفر کرده است و بر همین اساس گفته می‌شود که آمریکایی‌ها با کمک یکی از کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس او را دستگیر کرده و به زندان امنیتی بگرام منتقل کرده‌اند. بر اساس اسناد موجود، در زمان دستگیری انس حقانی، حافظ عبدالرشید (یکی از فرماندهان نظامی و کلیدی شبکه حقانی) همراه او بوده است که البته گفته شده مالی خان (از فرماندهان سطح یک حقانی) هم بعداً به زندان بگرام انتقال داده شده است. اینکه او چقدر دستگیر شده را باید از محل زندانی شدنش متوجه شد؛ چرا که بگرام زندان فوق امنیتی است که آمریکایی‌ها آن را مدیریت می‌کنند و از سال ۲۰۰۱ تاکنون محل نگهداری بسیاری از عناصر کلیدی القاعده، طالبان و شبکه حقانی بوده است. به همین دلیل زمانی که نام بگرام می‌آید، توجه همه متوجه آمریکا می‌شود. از اینرو کاملاً مشخص است که بازداشت و رها کردن انس حقانی و دو عضو دیگر شبکه حقانی و تبادل آنها با کوبین کینگ آمریکایی و تیموتی ویکز استرالیایی سناریویی است که نهادهای امنیتی و سیاسی واشنگتن آن را راهبری می‌کنند.

مذاکره یا تشدید اقدامات میدانی؟ همین چند مولفه به خوبی نشان می‌دهد که پس از به بن بست رسیدن مذاکرات صلح طالبان و آمریکا، زلمی خلیل‌زاد که هدایت تیم مذاکراتی ایالات متحده را به عهده دارد به دنبال آن است تا منافذی برای شروع مجدد مذاکرات باز کند که تبادل اعضاء حقانی با گروگان‌های آمریکایی - استرالیایی یکی از پیش مقدمه‌هایی است که می‌تواند موتور مذاکرات مجدد میان طرفین را روشن کند. نکته اصلی این

شاید فرض را بر این بگذاریم که آزاد شدن این اشخاص برای آمریکا ضرری نخواهد داشت، اما باید متوجه بود که رها شدن مغزهای متفکر شبکه حقانی اگر چه ممکن است مذاکرات را به جریان بیندازد، ولی تهدید میدانی جدی برای دولت افغانستان به همراه خواهد داشت

است که متاسفانه تحلیلگران فکر می‌کنند نام «انس حقانی» تنها چند روزیست که در فضای تحولا مربوط به افغانستان مطرح شده است، در صورتی که این تحلیل کاملاً غلط است؛ زمانی که طالبان فهرست تیم مذاکره‌کننده خود را (سال گذشته) قبل از شروع دور اول مذاکره با آمریکا منتشر کرد، نام انس حقانی در آن فهرست به چشم خورد، اما بعدها مشخص شد که در زندان بگرام است.

اصل مطلب این واقعیه بسیار مهم همین است. آمریکایی‌ها به دنبال آن بودند تا از انس حقانی به موقع و به جایش استفاده کنند؛ به این معنی که ساختار سیاسی و امنیتی ایالات متحده می‌دانستند که مذاکره با طالبان بالاخره در یکجا متوقف می‌شود و باید یک برگ برنده برای بازگرداندن طالبان به پای میز مذاکره در دست داشته باشند که آنهم مغز متفکر دوم شبکه حقانی بود.

البته باید متوجه بود که علاوه بر انس حقانی و دو تن دیگر، قرار است حدود ۶۰ تا ۸۰ نفر از سایر اعضای طالبان به تدریج طی هفته‌های آینده آزاد شوند. این همان نقطه مغفول است؛ اگر فرض را بر این بگذاریم که آزاد شدن این اشخاص برای آمریکا ضرری در پی نخواهد داشت؛ اما باید متوجه بود که رها شدن مغزهای متفکر شبکه حقانی اگر چه ممکن است مذاکرات را به جریان بیندازد، ولی تهدید میدانی جدی برای دولت افغانستان به همراه خواهد داشت. این همان چیزی است که آمریکایی‌ها در وضعیت کنونی خواهان آن هستند!

جهان نما

آمریکا شهرک‌سازی رژیم صهیونیستی را تأیید کرد
سازمان ملل در قبال بایکوت قانون ساکت می‌ماند؟
 شورای امنیت سازمان ملل امروز (چهارشنبه) در نشست ماهانه خود درباره خاورمیانه، بیانیه اخیر آمریکا درباره «قانونی» بودن شهرک‌های واقع در کرانه باختری اشغالی را بررسی می‌کند. روسیا الیوم روز گذشته گزارش داد که «دنی تانن» نماینده دائم رژیم صهیونیستی در سازمان ملل اعلام کرده شورای امنیت قطعنامه آمریکا درباره اینکه شهرک‌های اسرائیلی بر خلاف قوانین بین‌المللی نیستند را مورد بحث و بررسی قرار خواهد داد. دانون مدعی شد: «حق» مادر اراضی «اسرائیلی» تنها بر مطالبه تاریخی مان متمرکز نبوده و شامل اجرای «عدالت» بر اساس قوانین بین‌المللی است. نماینده دائم رژیم صهیونیستی در سازمان ملل از سسایر نمایندگان حاضر در شورای امنیت خواست بیانیه آمریکا را «بدون هیچ‌گونه جانب‌داری» بررسی کنند و قانون را معیار قرار دهند. جلسه فردا به دنبال بیانیه مایک پمپئو، وزیر خارجه آمریکا که گفته کشورش شهرک‌های اسرائیلی موجود در اراضی فلسطینی را بر خلاف قوانین بین‌المللی نمی‌داند، تشکیل می‌شود.

ریاض منصور، نماینده دائم فلسطین در سازمان ملل نیز روز گذشته (سه‌شنبه) در بیانیه مطبوعاتی با ارسال سه نامه برای آنتونیو گوترش، دبیر کل این سازمان، رئیس شورای امنیت و رئیس مجمع عمومی، مخالفت فلسطین با اظهارات پمپئو درباره شهرک‌ها را اعلام و آنرا محکوم کرد. منصور با اشاره به اینکه شورای امنیت در داد باره مساله فلسطین تشکیل جلسه خواهد داد، اعلام کرد که موضعگیری آمریکا در مخالفت با قوانین بین‌المللی محور گفت‌وگو در این نشست خواهد بود. نماینده فلسطین، رایزنی‌ها با اعضای شورای امنیت جهت جلب موضعگیری‌های بین‌المللی برای مخالفت با بیانیه آمریکا را از کویته، به عنوان عضو عربی این شورا آغاز کرده است. رژیم صهیونیستی از تغییر موضع آمریکا نسبت به شهرک‌سازی‌ها استقبال کرده و آنرا «اصلاح‌اشتباه تاریخی» خواند. در مقابل تشکیلات خودگردان فلسطین این موضعگیری را محکوم کرده و ضمن اعلام مخالفت خود با آن، از جامعه جهانی خواست به آن واکنش نشان دهد. معمولاً آمریکا در شورای امنیت از حق بی‌طرفی خود برای جلوگیری از صدور قطعنامه‌هایی علیه رژیم صهیونیستی استفاده می‌کند اما ماجرا آنجایی به بالاترین نقطه خود می‌رسد که «بنیامین نتانیاهو»

نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی طی تماس تلفنی با «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا و برای «اصلاح ظلم تاریخی» درباره شهرک‌های اسرائیلی تقدیر و تشکر کرد. در این خصوص خبرگزاری آلمان اعلام کرده که نتانیاهو در پرونده (سه‌شنبه) در صفحه شخصی خود در فیسبوک نوشت که با ترامپ صحبت کرده و از وی به خاطر تصحیح این به اصطلاح ظلم تاریخی و اینکه حقیقت را چنانکه هست، مطرح کرده تشکر کرده است. او مدعی شده که «یهود در سرزمینی زندگی نمی‌کنند که به این قوم تعلق ندارد، چرا که این سرزمین بیش از سه هزار سال است که وطن ماست.» نتانیاهو این تصمیم آمریکا را مانع مذاکره با فلسطینی‌ها دانست بلکه بر عکس مدعی شد که این تصمیم باعث پیشبرد روند صلح می‌شود، چرا که بنیان صلح حقیقی بر پایه دروغ امکان پذیر نیست. وی دو شب پیش مدعی شده بود که حل اختلافات بین اسرائیل و مردم فلسطین از طریق عملیات گفت‌وگو ممکن است نه از طریق احکام مردود قانون بین‌المللی. نتانیاهو در ادامه ادعاهای خود افزوده است که اسرائیل آماده انجام مذاکرات صلح آمیز با فلسطینی‌ها در عین حفظ شهرک‌سازی در مناطق «یهودا» و «سامره» (کرانه باختری) است. این مسائل به خوبی نشان می‌دهد که ایالات متحده به دنبال آن است تا زمینه‌های معامله قرن را تحکیم کند و از سوی دیگر باید متوجه بود که ترامپ در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۰ ایالات متحده قرار دارد؛ بدون تردید او در وضعیت فعلی که با بحث استیضاح روبرو شده، به دنبال ایجاد فضای تنفس و جلب حمایت لابی یهود برای رای آوردن در انتخابات مذکور است. به این ترتیب آنچه در این فضا اهمیت پیدایی کند، بررسی ابعاد حقوقی این پرونده خواهد بود.

بازگشت ۳۲ کودک روس از اردوگاه‌های داعش به کشور

روسیه اعلام کرد، تعداد ۳۲ تن دیگر از کودکان متعلق به اعضای روس گروه تروریستی داعش از عراق به این کشور بازگردانده شده‌اند. به نقل از خبرگزاری آسوشیت پرسی، تلویزیون دولتی روسیه امروز (سه‌شنبه) تصاویری را پخش کرد که نشان می‌داد این کودکان وارد فرودگاه «ژوکوفسکی» در حومه مسکو می‌شوند. این رسانه گزارش کرد این کودکان که در رده سنی یک تا ۹ سال هستند، قبل از تحویل داده شدن به بستگانشان باید مورد یک سری معاینات پزشکی گسترده قرار بگیرند. وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد، این کودکان تا قبل از بازگردانده شدن به کشورشان همراه با مادرانشان در مراکز پناهندگی و بازندانهای عراق به سر می‌برده‌اند. این چهارمین گروه از کودکان روسی هستند که از عراق به روسیه بازمی‌گردند. وزارت خارجه روسیه اعلام کرده، تاکنون مجموعاً تعداد ۱۲۲ تن از این کودکان روسی

به خانه بازگردانده شده‌اند. ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه گفته است، بالغ بر ۴۰۰۰ شهروند روس و ۵۰۰۰ شهروند متعلق به کشورهای عضو اتحاد جماهیر شوروی سابق به گروه تروریستی داعش در عراق و سوریه پیوسته‌اند. در این میان مقامات یوسنی اعلام کرده‌اند ۲۶۰ شهروند این کشور در اردوگاه‌های سوریه به سر می‌برند که قبلاً دعو داعش بودند.

وزیر خارجه کویت مامور تشکیل کابینه شد

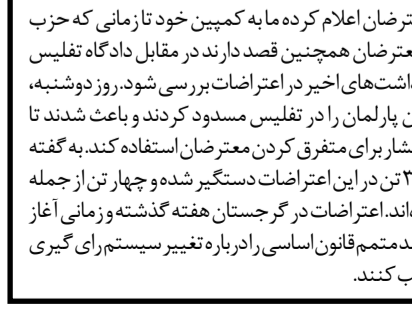
شیخ «صباح الاحمد» امیر کویت دیروز (سه‌شنبه) با صدور حکمی شیخ «صباح الخالد» وزیر خارجه این کشور را مامور تشکیل کابینه کرد. به گزارش رسانه‌های کویتی، صباح الخالد در حالی از سوی امیر کویت مامور تشکیل کابینه شد که دیروز شیخ «جابر المبارک» نخست‌وزیر مستعفی از پذیرش دوباره این سمت خودداری کرد. شیخ جابر هفته پیش از سمت خود استعفا کرده بود. استعفای دولت کویت در شرایطی صورت گرفت که نیمه آبان ماه شماری از شهروندان این کشور با تجمع در یکی از میدان‌های شهر کویت، خواستار مقابله با فساد و حل و فصل مشکل افراد فاقد تابعیت شدند. اعتراض‌ها در کویت پس از آن آغاز شد که دو نفر از جوانان بدون تابعیت دست به خودکشی زدند. افراد بدون تابعیت کویت که به جمعیت «البدون» معروف هستند جمعیتی بیش از ۱۰۰ هزار

تن را تشکیل می‌دهند و از بسیاری از آنها از حقوق اجتماعی خود محروم هستند. شرکت کنندگان در تجمعات اعتراضی با گلایه از وخامت اوضاع، خواستار اصلاح نظام آموزشی، نوسازی بیمارستان‌ها، توقف پارتنری بازی و فساد، عفو محکومان سیاسی، جلوگیری از خدشه به آزادی بیان، حل مشکل بیکاری و مبارزه با فساد شده بودند که منجر به بهم ریختگی سیاسی شد.

معترضان گرجستانی مقابل پارلمان چادر زدند

ده‌ها تن از معترضان ضد دولتی گرجستان روز گذشته با وجود عملیات ویژه نیروهای پلیس، مقابل پارلمان این کشور چادر زدند. خبرگزاری اسپوتنیک گزارش داد یکی از معترضان اعلام کرده ما به کمپین خود تازمانی که حزب حاکم «رویای گرجستان» استعفا دهد، ادامه خواهیم داد. معترضان همچنین قصد دارند در مقابل دادگاه تقلیس دست به تجمع بزنند؛ جایی که قرار است پرونده‌هایی درباره بازداشت‌های اخیر در اعتراضات بررسی شود. روز دوشنبه، معترضان ورودی ساختمان پارلمان را در تقلیس مسدود کردند و باعث شدند تا پلیس ضد شورش از آب پر فشار برای متفرق کردن معترضان استفاده کند. به گفته وزارت کشور گرجستان، ۲۷ تن در این اعتراضات دستگیر شده و چهار تن از جمله دو مامور پلیس زخمی شده‌اند. اعتراضات در گرجستان هفته گذشته و زمانی آغاز شد که قانونگذاران نتوانستند متمم قانون اساسی را درباره تغییر سیستم رای‌گیری و اصلاحات انتخاباتی تصویب کنند.

تعیین ضرب‌الاجل ۴۵ روزه برای نخست‌وزیر و رئیس پارلمان عراق

گروه‌های سیاسی عراقی سندی را امضا کردند که به نخست‌وزیر و رئیس پارلمان کشورشان ۴۵ روز فرصت داده‌اند تا اصلاحات سیاسی و اقتصادی را در راستای عملی کردند مطالبات تظاهر کنندگان اجرایی کنند. سایت شبکه الجزیره اعلام کرد گروه‌های سیاسی عراق در نشستی به دعوت عمار حکیم رهبر جریان حکمت (اپوزیسیون) در منزلش که بدون حضور اعضای لیست سائرون، به رهبر مقتدی صدر برگزار شد، تأکید کردند، در صورت ناتوانی نخست‌وزیر و رئیس پارلمان کرده و سوراغ انتخابات زودهنگام خواهند رفت. طبق این سند، از نخست‌وزیر و رئیس پارلمان درخواست شده لزوم اجرایی کردن مصوبه‌ها و تدوین قوانین از جمله اجرای اصلاحات گسترده در کابینه را در نظر بگیرند. این بیانیه بر لزوم اصلاح قانون انتخابات، اصلاح کمیسیون انتخابات و محکومیت صریح هدف گرفتن تظاهر کنندگان مسالمت‌جو تأکید کرده است.

